

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Test 13

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I TÉTEL

(30 punct)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi forrásokat!

A. „1968. augusztus 21-én, a Vörös Hadsereg és a Varsói Szövetség csapatai Csehszlovákiára támadtak, ahol úgy foglalták el Prágát, hogy nem ütköztek fegyveres ellenállásba, mivel a lakóság betartotta a párt utasításait. [...] Azonban, bár a hadművelet sikeres volt, politikai és pszichológiai szempontból keserves kudarcot jelentett. A szovjetek azt hitték, hogy Prágában megismételhetik az 1956-ban Budapesten sikeresen alkalmazott forgatókönyvet, és ráveszik a párt neosztálinistáit, hogy a «nagy testvér» segítségét kérik a „szocialista rend” helyreállítása érdekében. [...] 1968 nyarának eseményei azonban, több szempontból is rossz fényben tüntették fel a szovjet vezetőket, és azok szövetségeseit - a kelet-európai népi demokráciák konzervatív neosztálinistáit. Bár a szocialista tömb egységét most még sikerült helyreállítani [...] a tankok segítségével, de a hanyatlás aggasztó jelei mutatkoztak. [...] Románia nem vett részt a „Prágai Tavasz” leverésében és elítélte a szövetségesei kezdeményezését”.

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. „A KGST (Kölcsönös Gazdasági Segítségnyújtási Tanács) tervgazdálkodási elképzelései, szembeállították egymással Bukarestet és Moszkvát, mivel ezt Gheorghe Gheorghiu-Dej csapata határozottan elutasította, a szocialista államok függetlenségére és szuverenitására hivatkozva, arra hogy csak ők dönthetnek el, hogyan fejlődjön a gazdaságuk [...] A belső «liberalizáció» [...] újabb konfliktushoz vezetett Moszkvával. Az ürügyet, egy E. B. Valev által írt, a Moszkvai Egyetem kiadványában megjelent tanulmány szolgáltatta, amely egy nemzetközi gazdasági komplexum létrehozását javasolta. [...] A románok «hozzájárulása» lett volna a legjelentősebb. [...] A «Viața economică» lapjain a Valev-tervet határozottan elutasították és úgy mutatták be, mint az ország függetlensége és integritása elleni kísérletet.

A Moszkva és Peking közötti konfliktus, kedvező körülményt teremtett ahhoz, hogy a RMP a függetlenségét hangsúlyozza a «Nyilatkozat a Román Munkás Párt helyzetéről, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom problémáiról» nyilatkozatban. [...] Megállapította a kommunista (munkás) pártok függetlenséghez való jogát, a pártok közötti jogegyenlőséget és a belügyekbe való be nem avatkozást, mint a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom alapelveit.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

A fenti források alapján tegyetek eleget a követelményeknek!

1. Nevezeték meg egy, a **B**. forrásban szereplő politikai csoportosulást. **2 pont**
2. Az **A** forrás alapján írjátok le egy a Vörös Hadsereggel kapcsolatos információt. **2 pont**
3. Nevezeték meg egy-egy olyan történelmi térséget, amelyről az **A** és a **B** forrásokban szó van. **6 pont**
4. Írjátok a vizsgalapra annak a forrásnak a betűjelét, amelyben a kommunista tömb egységének a helyreállításáról számolnak be. **3 pont**
5. Nevezeték meg egy ok-okozati összefüggést két információ között a **B** forrásból, megnevezve az információk szerepét is (ok, vagy okozat). **7 pont**
6. Mutassatok be két olyan totalitárius politikai gyakorlatot, amelyet a román állam alkalmazott, és amely nem szerepel az **A**, vagy **B** forrásokban. **6 pont**
7. Nevezeték meg egy olyan politikai alapelveket, amelyet az 1991-es román alkotmány szentesített. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 punct)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi forrásokat!

„[...] Ebben az időben, egy hatalmas török sereg Szulejmánnal az élen, betörésre készült Munténia felől [...], azzal a szörnyű paranccsal, hogy térítsék vissza Moldvát a Porta fennhatósága alá. II. Mehmed [szultán] jogosan tartott Ștefantól, aki, miután megerősítette a hatalmát, nem csak hogy megtagadta az adó fizetését, de az ismétlődő havasalföldi hadjárataival rávilágított arra, hogy ezt az országot is kiragadhatja az oszmán befolyási övezetből. Ugyanakkor, nem felejtették el azt sem, hogy Moldova uralkodója megszerezte Chilia várat is, amelyet II. Mehmed magának szánt [...] 1474 augusztusában Szulejmán Szófiánál volt, és miután összegyűjtötte a teljes hadseregét és felkészültek, elindultak a Duna fele. December végére, vagy 1475 januárja első napjaiban hatoltak be Moldvába [...]

Régi szokás szerint, Ștefan elrendelte, hogy pusztítsanak el mindent az ellenség elől. Azoknak a falvaknak a lakói, amelyek annak az útnak a mentén voltak, ahol Szulejmán serege vonult, elhagyták otthonaikat, elrejtették állataikat, a búzát és takarmányt, mindent, amijük volt. «Amit nem tudtak elrejtetni, azt el kellett égetni, a saját házukat is felgyújtották», meséli egy korabeli forrás [...] Ugyanakkor, Ștefan a csatához megfelelő helyet keresett, olyant, ahol Szulejmán nem tudja a teljes haderejét bevetni, hiszen ők sokkal többen voltak, de közben a saját serege mozgását segítse. Egy ilyen hely Vaslui városa előtt volt [...], egy erdők által szegélyezett mocsaras terület, amely tökéletesen megfelelt Ștefan terveinek. Itt is került sor a csatára 1475. január 10-én, egy keddi napon. Vastag köd borult a környékre, ami nagymértékben segítette a támadásnál a helyieket, akik ismerték a környéket és hátráltatta az idegeneket. Ezt a helyzetet használta ki Ștefan, amikor támadást indított. [...] és a Vaslui-i csatában a harc közepébe vetette magát [...] kikényszerítve a törökök visszavonulását [...] Csaknem négy napig üldözték a menekülőket [...], «egy sártengeren keresztül», volt aki «a Szeretbe fulladt», mások a Dunába és sokan fogságba estek.”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

A forrásból kiindulva, tegyetek eleget a követelményeknek!

1. Nevezzétek meg a forrásban bemutatott törökellenes csatát. **2 pont**
2. Melyik században történtek a forrásban leírtak. **2 pont**
3. Nevezzétek meg Moldova uralkodóját, és egy a forrásban szereplő, általa végrehajtott akciót, amellyel az 1475-ös csatát készítette elő. **6 pont**
4. A forrás alapján, nevezzétek meg az 1475-ös csata két következményét. **6 pont**
5. Fogalmazzátok meg a forrás alapján, hogy miért szerveztek a törökök Moldova ellen katonai expedíciót. Véleményeteket támasszátok alá két információval a forrásból. **10 pont**
6. Érveljetez egy megfelelő történelmi ténnyel azon kijelentés mellett, amely szerint a középkori Moldova állam a XIV. századi belpolitikai akciók során erősödött meg (Pontozzák a megfelelő történelmi tény bemutatását, valamint az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használatát) **4 pont**

III. TÉTEL

(30 punct)

Írjatok egy megközelítőleg két oldalas esszét a román állam kialakulásáról és fejlődéséről a következő szempontok szerint:

- nevezzétek meg a XVIII. századi román állam(ok)ra vonatkozó politikai projektek egy okát.
- nevezetek meg két olyan politikai tervet 1848-ból, amely a román államra vonatkozik, és azoknak egy-egy jellemzőjét.
- mutassatok be egy 1859-es történelmi eseményt a román térségből.
- fogalmazzatok meg egy véleményt a román állam fejlődéséről 1864-1866 között, és támasszátok ezt alá egy történelmi érveléssel.

Figyelem! Pontozódik a megfelelő történelmi nyelvezet használata, az esszé felépítése, az ok-okozati összefüggések kiemelése, a történelmi érv kidolgozása (megfelelő történelmi tény bemutatása, az ok-okozatiságot és a következtetést kifejező szavak használata), a történelmi események megfelelő időrendi/logikai sorrendjének, valamint a terjedelmi követelményeknek a betartása is.